# Ključevi opskrbe i blagoslov privređivanja (Meka)

## Hatib: dr. Usama ibn Abdullah Hajjat

## 22. rebiul-evvel 1448. po Hidžri / 4. septembar 2026.

Hvala Allahu, Koji iz obilja Svoje dobrote opskrbljuje koga hoće. Hvalim Ga, Uzvišenog, na neprestanim blagodatima i darovima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, Čijoj se odredbi niko ne može suprotstaviti i Čiji sud niko ne može izmijeniti, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov rob i poslanik, Njegov odabranik i najbolji među Njegovim stvorenjima. Allahu, smiluj se, blagoslovi i podari spas Svome robu i poslaniku Muhammedu, njegovoj porodici i njegovim ashabima.

O vjernici, bojte se Allaha, iskreno Mu ibadet činite, dobra djela radite, Njemu se vraćajte i na Njega se oslanjajte, i od svoga dunjaluka uzmite za svoj ahiret. Uspio je onaj ko se Allaha boji i Njegov oprost i zadovoljstvo pretpostavi prohtjevima svoje duše i svojim strastima.

Uzvišeni Allah kaže: "Oni koji se Allahu i Poslaniku Njegovu budu pokoravali, koji se Allaha budu bojali i koji od Njega budu strahovali – oni će postići ono što budu željeli." (En-Nur, 52)

O muslimani, temelj čovjekovog života i oslonac njegove egzistencije jeste obilna opskrba i plemeniti dar kojima se koristi: imetak, raznovrsna dobra, odjeća koja ga pokriva, ugodna hrana i piće, prostran dom, potpuno zdravlje i druge blagodati kojima je Uzvišeni Allah obdario Svoje robove iz Svoje plemenitosti, darežljivosti, dobročinstva i dobrote. Oni to nisu zaslužili svojim pravom, nego su sve to Božiji darovi i blagodati.

On je Uzvišeni, Opskrbitelj, Posjednik moći, Silni. On daje Svojim stvorenjima, a niko kod Njega nema nikakvo pravo osim onoga što je On Sebi propisao. On je neovisan o njima, a oni su o Njemu ovisni.

Uzvišeni kaže: "O ljudi, vi ste siromasi, vi trebate Allaha, a Allah je nezavisan i hvale dostojan." (Fatir, 15)

"Opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!" (Ez-Zarijat, 58)

Razumni ljudi znaju da sve ima svoj uzrok i da do svakog cilja vodi određeni put. Stoga je dio mudrosti Silnog i Sveznajućeg to što je za opskrbu odredio uzroke putem kojih se do nje dolazi i ključeve kojima se otvaraju njena vrata. Onaj ko želi ostvariti cilj i postići ono čemu teži mora se koristiti tim uzrocima.

Na čelu tih uzroka jesu vjerovanje u Uzvišenog Allaha i istinska bogobojaznost. Uzvišeni je onome ko Ga se boji, izvršavajući Njegove naredbe i kloneći se Njegovih zabrana, obećao izlaz i olakšanje iz svih teškoća dunjaluka i ahireta, te opskrbu odakle se i ne nada.

Uzvišeni kaže: "a onome koji se Allaha boji, On će izlaz naći i opskrbit će ga odakle se i ne nada." (Et-Talak, 2–3)

Uzvišeni nas je obavijestio i da bi ljudima, kada bi njihova srca istinski vjerovala u ono sa čime su im dolazili njihovi poslanici i kada bi se svoga Gospodara bojali činjenjem dobrih djela, ostavljanjem zabranjenog i udaljavanjem od sumnjivih stvari, otvorio blagoslove nebesa i dobra Zemlje, kojima bi ostvarili blagostanje i ugodan život.

Uzvišeni kaže: "A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, Mi bismo im blagoslove i s neba i iz zemlje slali, ali, oni su poricali, pa smo ih kažnjavali za ono što su zaradili." (El-A'raf, 96)

O vjernici, jedan od uzroka opskrbe jeste i iskreno oslanjanje na Uzvišenog Allaha – tevekkul – i traženje utočišta kod Njega. Suština tevekkula jeste oslanjanje srca na Allaha, potpuno prepuštanje svih stvari Njemu i čvrsto uvjerenje da je On dovoljan Svome robu. Time se ostvaruje istinski tevhid i uvjerenje da nema stvoritelja, opskrbitelja, darovatelja niti onoga ko uskraćuje osim Njega, i da niko osim Njega ne zaslužuje da bude obožavan.

Uzvišeni kaže: "Onome koji se u Allaha uzda, On mu je dosta." (Et-Talak, 3)

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, o tevekkulu je rekao: "On je temelj svih stepena imana, ihsana i svih djela u islamu. Njegov položaj u odnosu na njih jeste poput položaja glave u odnosu na tijelo. Kao što glava ne može stajati bez tijela, tako ni iman, njegovi stepeni i djela koja iz njega proizlaze ne mogu opstati bez stabla tevekkula."

Tevekkul podrazumijeva trud i kretanje po Zemlji u potrazi za Allahovim blagodatima i Njegovom dobrotom. Između toga dvoga nema nikakve suprotnosti: tevekkul je ibadet srca, a trud i rad ibadet su tjelesnih organa, i jedno i drugo jesu ibadeti koji su nam naređeni.

Uzvišeni Allah, podsjećajući Svoje robove na Svoje blagodati, kazuje da im je Zemlju učinio prohodnom, pogodnom za korištenje i olakšao im njene puteve, te im je naredio da putuju njenim krajevima, kreću se njenim prostranstvima, privređuju i tragaju za opskrbom.

Uzvišeni kaže: "On vam je Zemlju pogodnom učinio, pa hodajte predjelima njezinim i hranite se onim što On daje, Njemu ćete poslije oživljenja odgovarati." (El-Mulk, 15)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ukazujući na vrijednost tevekkula i neophodnost njegovog povezivanja s trudom, rekao je: "Kada biste se vi istinski oslanjali na Allaha, On bi vas opskrbljivao kao što opskrbljuje ptice: ujutro odlaze gladne, a navečer se vraćaju site." (Tirmizi, s vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Tevekkul je, dakle, Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, uputa, a rad i privređivanje njegov sunnet. Ko se želi ugledati na njega, neka spoji jedno s drugim.

Ibn Dževzi, Allah mu se smilovao, prenosi od Omera ibn Hattaba, radijallahu anhu, da je rekao: "Neka niko od vas ne sjedi ne tražeći opskrbu i govori: 'Allahu, opskrbi me!', a dobro zna da s neba ne padaju ni zlato ni srebro."

Jedan od uzroka "privlačenja" opskrbe jeste i istigfar, traženje oprosta od Allaha, te iskreno pokajanje od svih grijeha. Uzvišeni je objasnio kakve plodove donosi istigfar prenoseći riječi Svoga vjerovjesnika Nuha, alejhis-selam: "Tražite od Gospodara

svoga oprost jer On, doista, mnogo prašta; On će vam kišu obilnu slati i pomoći će vas imanjima i sinovima, i dat će vam bašče, i rijeke će vam dati" (Nuh, 10–12).

Uzvišeni prenosi i riječi Svoga vjerovjesnika Huda, alejhis-selam: "I da od Gospodara svoga oprosta tražite i da se pokajete, a On će vam dati da do smrtnoga časa lijepo proživite i svakom čestitom dat će zasluženu nagradu. A ako leđa okrenete – pa, ja se, zaista, bojim za vas patnje na Velikom danu." (Hud, 3)

Jedan od uzroka opskrbe jeste i dova. Allah je Svojim robovima naredio da Mu čine dovu, podstakao ih na to i učinio dovu suštinom ibadeta, a ostavljanje dove označio je kao oholost prema ibadetu.

Uzvišeni kaže: "Gospodar vaš je rekao: 'Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi.'" (Gafir, 60)

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Dova je ibadet." (Ebu Davud, Tirmizi i Ibn Madža, s vjerodostojnim lancem prenosilaca)

Dova objedinjuje za čovjeka dobra ovoga i budućeg svijeta. Zato je jedna od najčešćih dova Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bila: "Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovom i na onom svijetu, i sačuvaj nas patnje u Ognju!" (El-Bekara, 201)

Ibn Kesir, Allah mu se smilovao, rekao je: "Dobro na dunjaluku obuhvata sve ono što čovjek na njemu želi: zdravlje, prostran dom, čestitu suprugu, obilnu opskrbu, korisno znanje, dobra djela, ugodno prijevozno sredstvo, lijep spomen i drugo. A najveće dobro ahireta jeste ulazak u Džennet, zajedno s onim što ga prati: sigurnost od velikog straha na mjestu proživljenja, olakšan obračun i druga dobra ahireta."

Među uzrocima stjecanja opskrbe i bereketa u zaradi jeste i održavanje rodbinskih veza, jer je to pokornost Allahu i izvršavanje Njegove naredbe, a ujedno je i sadaka, a sadaka uvećava imetak i donosi mu bereket.

Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da kaže: "Ko želi da mu se opskrba poveća i životni vijek produži, neka održava rodbinske veze." (Buhari i Muslim)

Zato se bojte Allaha! Tražite opskrbu koristeći se propisanim šerijatskim uzrocima i otvarajte njena zatvorena vrata stalnom nadom u Allaha, mnoštvom dove i popravljanjem svojih djela, i u teškoći i u blagostanju.

O vjernici, među uzrocima stjecanja opskrbe jeste i udjeljivanje imetka u različite dobrotvorne svrhe. Uzvišeni Allah obećao je Svojim robovima koji udjeljuju da će im ono što udijele nadoknaditi na dunjaluku, a na ahiretu ih nagraditi.

Uzvišeni kaže: "Što god vi udijelite, On će to nadoknaditi, On najbolje opskrbljuje." (Saba, 39)

Buhari i Muslim bilježe od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Nema dana u kojem ljudi osvanu a da se ne spuste dva meleka. Jedan od njih kaže: 'Allahu, nadoknadi onome koji udjeljuje!', a drugi kaže: 'Allahu, uništi imetak onome koji škrtari!'"

Musab ibn Sa'd ibn Ebu Vekkas prenosi da je Sa'd ibn Ebu Vekkas, radijallahu anhu, smatrao da ima određenu prednost nad onima koji su slabiji od njega, pa mu je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Zar vam opskrba i pomoć ne dolaze upravo zbog vaših slabih?" (Buhari)

Među uzrocima stjecanja opskrbe jeste i rano ustajanje i rano kretanje u potragu za njom, nadajući se bereketu za koji je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, molio za one koji rano započinju potragu za opskrbom i svoje druge poslove.

Tirmizi u svome Džamiu, s vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježi od Sahra el-Gamidija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allahu, podari mome ummetu bereket u ranom jutru!"

Sahr je bio trgovac i svoju je trgovačku robu slao početkom dana, pa se obogatio i imetak mu se toliko umnožio da nije znao gdje će ga ostavljati.

O vjernici, ima ljudi kojima se učini da njihova opskrba, koju im je Allah odredio, kasni, pa ih to navede da krenu stranputicama, koriste se zabranjenim sredstvima i nedozvoljenim putevima. Tako sami sebe upropaste prljavom zaradom, neispravnim poslovanjem i drugim vrstama zabranjenog stjecanja imetka, čija je posljedica očita propast na dunjaluku, a poniženje i bolna kazna na ahiretu. Allahu se utječemo od toga!

Zbog toga je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio svoj ummet i zabranio mu takvo postupanje.

Taberani u svom djelu El-Mu'džemul-kebir, s vjerodostojnim lancem prenosilaca, bilježi od Ebu Umame el-Bahilija, radijallahu anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Džibril mi je objavio u srce da nijedna duša neće umrijeti sve dok ne upotpuni svoj životni vijek i ne dobije svu opskrbu koja joj je određena. Zato se bojte Allaha i na lijep način tražite opskrbu. Neka nikoga od vas to što mu opskrba naizgled kasni ne navede da je traži griješeći prema Allahu, jer ono što je kod Uzvišenog Allaha može se postići samo pokornošću Njemu."

U predaji Ibn Madže, s vjerodostojnim lancem prenosilaca, od Džabira, radijallahu anhu, navodi se: "Uzimajte ono što je halal, a ostavite ono što je haram."

Zato se bojte Allaha! Trudite se u traženju Allahovih blagodati i stjecanju Njegove opskrbe koristeći se uzrocima koje je On propisao i odredio, uz čvrsto uvjerenje da nema drugog opskrbitelja osim Njega i da niko Njegovim robovima nije dovoljan osim Njega. Blagoslovljeno je Njegovo ime, uzvišena je Njegova veličina i nema boga osim Njega.

I uvijek imajte na umu da vam je Uzvišeni Allah naredio da donosite salavat i selam na najboljeg među ljudima, rekavši u najistinitijem i najljepšem govoru: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)